

БІБЛОС

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ БІБЛІОГРАФІЇ

“BIBLOS” UKRAINIAN BIBLIOGRAPHICAL MONTHLY SUBSCRIPTION: ONE YEAR \$2.00
Address: „BIBLOS” 41 E. 7-th St. NYC 3. Editor: N. Sydor Czartorysky, Ph. D.

diasporiana.org.ua

Ч. 5./96/

ТРАВЕНЬ 1963

РІК ІХ.

Цариця Мира

НАЙКРАЩА МАТИ

“Пресвята Богородице, Україну Спаси!”

1873

1963

Митрополит-Ісповідник Кир Йосиф

ПІСЛЯ 18 РОКІВ УВ'ЯЗНЕННЯ, БУВ ЗВІЛЬНЕНИЙ З МОСКОВСЬКОЇ КАТОРГИ Й ДНЯ 10. ЛЮТОГО 1963 РОКУ ПРЙІХАВ ДО МІСТА РИМУ

Папа Іван ХХІІІ і Митрополит Йосиф Сліпий під час аудієнції

† 23. 5. 1938 — 23. 5. 1963

СИМОН ПЕТЛЮРА
(1878-1926)

Головний Отаман Військ УНР.

ОБА ЗАГИНУЛИ З РУК МОСКОВСЬКО-КОМУНІСТИЧНИХ ДРАБІВ: Симона Петлюру замордував московський агент Шварц-барт у Парижі, в травні 1926 р., а Євгена Коновальця замордував пекельною бомбою московський агент Валух, Роттердамі в Голляндії, теж у травні, 1938 року. Їм - славна пам'ять, а Москві - смерті

Огляд книжок і рецензії

Д-р Дм. Бучинський:

ПОВНОТЕКСТНИЙ "КАРМЕЛЮК"

Зайвим було б сьогодні писати навіть не знати яку похвальну рецензію на великий і добрий під оглядом літературним і сюжетним кутом твір Михайла Старицького "КАРМЕЛЮК". У нас навіть кілька авторів споконшувалось цією постаттю, але ніхто не дав вірнішої картини того народного героя, як саме дав Михайло Старицький, поминаючи навіть і той факт, що автор, використав безліч легендарного матеріалу й таки покористувався способом, вже за його часів вигибаючого романтизму. Найкращу і рецензію, і критику на "Кармелюка" М. Старицького дав таки наш нарід, зачитуючись у твір і примушував наші видавництва перевидавати його більшими накладками, як другі навіть добрі й симпатичні повісті. Найбільше "Кармелюк" перевидавався таки в Західній Україні. Це зрозуміле, бо в московсько-большевицькій дійсності, по періоді так званої українізації - Москва Старицькому була відмовила місце в нашій, досі сильно проскороченій, літературі.

Коли врахувати роки 1945-1963 роками нашого еміграційного життя на всіх просторах свобідного світу /нам все здається, що він не дуже свобідний і навіть не вміє належно покористуватись своєю свободою, але є такий термін, то релятивно покористуємось ним, Д.Б./, то треба сказати, що "Кармелюк" Михайла Старицького був перевиданий, сильно скороченим виданням у Німеччині, у 1948 році, у видавництві Унижкового Товариства "Рух", без позначення місця видання і без зазначення друкарні. Хто його "скоротив" нам також невідомо, але хочеться таки зазначити, що на скороченні твору Старицького видавці і редактори нічого не заощадили крім поганенького паперу, а сам твір даки поцували, на що й не мали права. Видання те у двох томах: I - ший - 152 і II-ий - 172 + 2 сторони. Видання це має тільки досить гарну й гармонійну зі самим твором обкладинку П.Калпшученка.

"Кармелюк" Михайла Старицького, не дивлячись на добре й догідне постачання нашої книжки, між двома світовими війнами, до Канади, дійдався був спеціального видання, у 6-ти томиках, правдоподібно, бо сьогодні маю у "Медриді" досить тяжко це видання усталити, у в Українській Видавничій Спілці в Канаді, у Вінніпезі. Видання давненько розійшлося і його таки "вичитали". У новій переробленій формі, зокрема, коли йде про мову, "Кармелюк" Старицького був передрукований, чи не продовж трьох років, на сторінках "Українського Голосу" у Вінніпезі. Дуже добре зробило Видавництво "Українського Голосу" і Видавничу Спілку "Тризуб", що зараз видали цей твір у трьох томах, бо навіть найкращий твір і для найпильнішого читача, коли його друкувати маленькими "ратами" на сторінках тижневика, чи навіть щоденника - загубить свій не тільки смак, а навіть зміст. Читає читач його розсіяно, з поважними перервами і тяжко йому пізніше схопити цілість і нею насолоджуватись.

"Кармелюк" М. Старицького первісно був написаний московською мовою. Це хоче сказати, що ми дійсно не маємо авторського українського оригіналу. Мова його все залежна буде від перекладача. А все таки ми маємо, менше-більше узгіднений переклад. Здається нам, що сьогодні нам також не можливе перевірити, що текст "Кармелюка" Видавничої Спілки "Тризуб" у Вінніпезі найбільше зближений до перших оригіналів-перекладів.

Видання, як сказано - тритомове: I-ий том має 289 + 1; II-ий 286 + 2 і III-ий 286 + 2 сторони, чи цілість має 661 + 5 сторін. Перший том позначений 1960, другий 1961 і третій 1962 роком. Видання на середньої якості папері, друкарня Видавничої Спілки "Тризуб" у Вінніпезі, розмір першого тому 23,5 x 15,5, другого й третього 23 x 15. Обкладинка, виглядає, роботи Мирона Левицького, на книжці ім'я мистця не є позначене/, але вона дійсно не відповідає ідеї твору. Ножака з якого скапав кров, створивши навіть каложу кровну, символізує злочинство й розбійництво, а Кармелюк Михайла Старицького - має трошки глибший задум, якому розбійницький ніж не відповідає, хоч не беремося заперечувати, що Кармелюк його жвивав. Є певні символи, навіть в образотворчому мистецтві, яких не можна надувживати. "Кармелюк" Михайла Старицького, як твір добре обдуманний і досить реальний на свій час - безумовна вартість кращого мистецького задуму навіть на обкладинку. Але не в обкладинці тут справа. Важніша заслуга самого видавництва, що твір перевидало, роблячи цим ділом велику прислугу нашій видавничій культурі і таки нашому читачеві, який, віримо - стужився за добрим романом, яким без усякого "але" є твір Михайла Старицького "КАРМЕЛЮК".

"Медрид, у січні 1963 Р.Б.

М. Вучинський:

ВАРТО ВІДНОТУВАТИ

В Барселоні, у Видавництві "Лябор" вже другим виданням появився дуже популярний в Іспанії "СЛОВНИК ЦИТАТИВ", якого автором є Цесарео Гоїкоєча. *Cesáreo GOICOENCHÁ: DICCIONARIO DE CITAS; Editorial Labor, S. A., Barcelona 1962, XIX + 880 + 2 páginas/ сторін/.*

Віднотувати цю появу хочеться не лиш тому, що в нас такого словника нема, що він нам у дуже, багатьох випадках, пригодився б, що над таким словником ми повинні подумати, вибираючи бодай до нього думки-афоризми-сентенції наших вчених, письменників та взагалі наших визначних людей. Словник Гоїкоєча має багатий вибір, бо аж 12.500 цитатів з усіх царин людської думки, славних людей цілого світу. Для нас цей "Словник цитатів" цікавий тим, що в першому виданні з 1952 року і в наступних двох перевиданнях 1953 і 1955 навіть сліду не було, що на світі є якісь українці, що вони мають свою стару культуру, літературу, що їх духовий дорібок також вартий уваги західної людини.

Словник Ц. Гоїкоєча побудований за матерією чи за ідеями. Це значить: коли нас цікавить хто зі славних людей висловився, скажім про ДУШУ, то нам достаточо пошукати в книзі гасло ДУША і під ним матимем певну кількість різних цитатів, а що словник зложений в абетковому порядку, то кожне гасло не так тяжко знайти. Книга має абетковий показник імен усіх авторів в якому знашли ми трьох українських авторів: Франко Іван, український поет 1856-1916; Шевченко Тарас, український поет 1814-1861 і Яш Українка Леся, українська поетка, 1871-1913. Утось скаже, що це дуже мало. Безумовно, що так, але у перших трьох виданнях цього словника взагалі про ніяких українських поетів не було навіть згадки. Івана Франка маємо чотири цитати, Тараса Шевченка 7 цитатів, а Лесі Українки три цитати - це значить, що разом маємо їх 14. Дуже важне при цьому, що при цитатах подано твори з яких вони походять. Песиміст скаже, що краще, щоб не було нічого, як наша культура має бути так мізерно заступлена. Але в такому міркуванні нема ані пів зернятка правди. Словник мандрує поміж людські маси. Є люди, що цілими роками зачтуться в сторінки словника, вивчать його цитати і просто не можна собі уявити, щоб вони не звернули уваги, що на світі є якісь українці, що скажати щось розумне. Звернення уваги читача, не дивлячись хто він буде - це є пробивання вікна для України в сферу зацікавлення західної людини.

Ми маємо у світі багато ворогів, але маємо ширих приятелів. Не більше у світі таких людей, що можуть бути нашими приятелями, але вони нас цілком не знають. І для наших приятелів і для тих, що можуть бути нашими приятелями нам треба все щось зробити, щоб їх зацікавити нашим життям, нашою боротьбою, нашою працею, нашою культурою.

Автор еспанського "Словника цитатів" також про нас аж надто багато не знав, а зацікавився з нами у 1956 році в Мадриді, в часі нашої виставки української еміграційної книжки. Ця виставка розбудила в ньому зацікавлення нашим духовим дорібком і таким способом до його "Словника цитатів" попали Франко, Шевченко, Леся Українка. Чому не більше? Тому, що тоді "Словник" вже складався у друкарні, автор конче хотів мати кілька найповажніших українських імен і вибір міг бути тільки скорий. Для песимізму тут нема місця, а навпаки є відкриті двері для оптимізму: трошки попрацювати, навіть кільком людям!, зложити словник цитатів українських авторів, видати його, а будьмо певні, що чужинці звернуться до нього за розумними думками, бо кожен автор, у меншій чи більшій мірі - є амбіціонером, хоче бути універсальним. Універсальність сьогодні дуже модерна, словники цитатів розумних людей сьогодні дуже модні /в Іспанії маємо вже п'ять різних авторів, наш приятель Достойний Професор Цесарео Гоїкоєча започаткував такий рід словників/ і напевно з нашої скарбниці цитатів будуть користати також чужинці. Вже достаточо, що вони покликують нас на наше українське ім'я, а крім цього популяризуватимуть ім'я нашої Батьківщини. Зрештою, коли б ми здобулися на такого словника цитатів, то самі переконалися б, що він нам самим часто ставав би у пригоді. Ми привикли наслідувати чужинців, звичайно у злому, а треба приглядатися до того, що вони мають у себе добре. Наш приятель проф. Ц. Гоїкоєча вказує нам шлях, яким треба нам пійти, а напевно прислухатимось добре самим собі, відвоюючи собі у світі місце народної самобутності.

Мадрид, у січні 1963 Р.Б.

Д-р Лм. Вучинський:

ЛВА ТВОРИ ВАСИЛЯ ГАЙДАРІВСЬКОГО

"Життя зробило нас матеріалістами і ми не здібні вірити в забобони. Чістичні казки розповідатиме своїм онукам".
"А світ такий гарний", В. Гайдарівський

В 1962 році на нашому книжковому ринку появилось аж дві книги Василя Гайдарівського-Гайворонського. Перша з них - це повість, а радше оповідання "ЗАЯЧИЙ ПАСТУХ", що появилася у В-ві Об'єднання Українських письменників "Слово" у Нью Йорку. Сторін 164, розмір 21 x 14,5. Друкована в друкарні А. Орла в Перт Амбой. Оправлена в зелене полотно із золотими тисками на першій сторінці обкладинки й хребті. Дуже гарні й культурні ілюстрації Ніни Софії Климковської. "Заячий пастух" В. Гайдарівського - це дуже симпатичне оповідання з легендарними сюжетом, яку повинна прочитати наша молодь, але з неослабленим зацікавленням прочитає її і старший читач. Іншими словами - "Заячий пастух" цікава своїм задумом книга і для молоді, і для старших, під одною лиш умовою: коли книга дійде до наших рук. Автор каже, що життя нас матеріалізувало. А ми думаємо, в загальному, що не життя матеріалізувало людину, а людина матеріалізувала життя. Наше життя таке, як ми самі собі його влаштуємо, зокрема життя на релятивно свободній чужині. І, коли через матеріалізування життя рідна книга не доходить до нас - то вина виключно наша. Бути матеріалістами примусити людину навіть не спроможні більшовики, хоч їх умовини життя дійсно можуть кинути, під всяким оглядом, безборонну людину на дно пропасти матеріалізму.

Василько Переза - дитина зубожілих батьків хліборобів тікає з рідної батьківської хати не тому, що вона була пеклом для нього, а тому, що таким пеклом зробила її злочна тітка, щоб позбувшись його, загарбати його невеличке майно. З рідного села пустився він у далеку й невідому мандрівку з ровесником Федьком і собакою Лиском, сховавши за пазуху свою чарівну сопілку. Друзі скоро його покинули й Василько сам помандрував у світ. Але Василькова мандрівка мала ще іншу, вищу мету: дійти до теплих країв, які на думку дитини Господь Бог сотворив для бідних людей. Туди, розглянувшись добре - Василько думав забрати бідних людей, що їх бачив стільки у своєму оточенні. Злодії пограбили йому зебрані останні копійки, але залишили йому його чарівну сопілку. З нею полався він у дальшу мандрівку, по тішаючи себе: "Люди страждають, люди потребують допомоги, а допомогати нікому. Кожен турбується про себе, то хоч він потурбується за всіх. Доля не забула про нього. Василько зустрів свого доброго духа-опікуна діда Панила, що відкрив йому тайну трьох Тарасів, ствердивши, що саме Василько є третім Тарасом. Василько-Тарас Переза став пастухом зайців у пана Номікосова, а заробивши гроші, разом з дідом Панилом опинився в Одесі, мріючи про науку. Заки подалися у дорогу, Василько розпрощався зі своєю сопілкою, бо його час ще не прийшов. "Одійшов далеченько од діда, став лицем на схід сонця, де залишилися його Лешевці, друг його близький Федько Близнюк, шпак його мудрий; продудонів їм останнє прсцап, потім укинув сопілку в ховрашкову нору, загорнув землею старанно затоптав ногами, і на повіках заблищали йому дві сльозинки, як дві вразливі росини..."

Василько - це наша доля, це ми самі зі своїми юнацькими мріями, з чарівними сопілками. Як Василько покинув Лешевці, так ми покинули Рідний Край. Для тіла знайшли ми вигідну й багату чужину, але для душі - ніколи не знайдемо другої Батьківщини, хоч як не намагалися б примусити її служити двом панам, як сказано у св. Євангелії, бо або одного полюбимо, а другого зненавидимо, розколюючи жадливо свою живу душу, як сказав наш Великий Шевченко.

Третій Тарас - це ми самі, це наш навід, що підготовляється до боротьби - за правду статъ, за правду гинуть, але не згинуть, а перемогти. На нас, на чужині тяжать великі обов'язки й ніхто з нас не має права скинути їх із себе, щоб навіть як вони нас давили, бо це обов'язки святі, а від святих обов'язків людину може звільнити тільки смерть.

Не дивлячись на легендарно-казковий елемент на якому побуловне оповідання "Заячий пастух" Василя Гайдарівського - книжка таки читається приємно. Приємність її в шляхетному оптимізмі, у глибокій дитячій вірі в перемогу нашої легенди, яку коротко можна окреслити словами Івана Франка: "Лиш боротись - значить жити!" Ця книжка благородна, тож вона заслуговує повної на увагу нашого старшого й молодшого читача.

Друга книжка Василя Гайдарівського — збірка оповідань "А СВІТ ТАКИЙ ГАРНИЙ", що появилася у В-ві Кліяна Середяка, Буенос Айрес 1962. Друкована в Графічних Заведеннях "Доррего" Буенос Айрес. Друкована на доброму білому папері, сторін 238, з додатком VI + 2 нестор., на яких надруковано авторське "Лещо про себе і свою творчість". Автор сповнив прохання видавця, а рівночасно заспокоїв цікавість допитливого читача, даючи жмуток даних про себе й свою літературну працю. Стаття вартісна й пригодиться вона нашим історикам літератури. Обкладинка і три рисунки в тексті мистця Бориса Крюкова. Розмір книги 19 x 14.

В книзі маємо три оповідання: 1. Мерехливі зорі, 2. Непрошений гість і 3. А світ такий гарний... Луже було б трудно покласти категоричне твердження: котре з оповідань краще, бо всі три вони, під кожним оглядом — оригінальні, більше як "Заячий пастух" зраджують виразно авторову добру літературну заправу. Можна сказати, саме на основі збірки "А світ такий гарний..." що В. Гайдарівський тонкий і добрий оповідач, що може дати читачеві багато духового задоволення. Він дуже добрий обстежувач людського життя і знає його з верхим і низим. При цьому, він неабиякий знавець людської душі і, вкінці, вмис розкидати, навіть досить свобідно й на своєму місці так народною мудрістю, як своїми власними оригінальними міркуваннями, часто глибоко філософськими. Це великі письменницькі прикмети, що не все в парі ходять. Всі три оповідання сюжетно зачерпнуті з кадрів під советського життя. Життя, яке, здавалося б — кожен з нас аж надто добре знає, коли не з практичної сторінки, то бодай з фізичної літератури, але автор, своїми оповіданнями, доказує нам, що наше знання таки поверховне, що він його знає навіть з дуже інтимних сторінок. Це їх найбільша цінність, бо автор дійсно має силу задоволити й найбільшого смакуна літературної прози. На нашу скромну думку — Василь Гайдарівський — Гайворонський у цьому напрямі повинен продовжати свою літературну працю.

Твори Василя Гайдарівського видержані в суворо-поважному томі, але багато сторінок, зокрема в "А світ такий гарний...", перемеражав він також тонким гумором, злагіднюючи ним гіркоту життя. Це також великий Божий дар і його автор повинен шанувати.

Вітаючи автора на сторінках нашої еміграційної літератури, що безумовно буде окремою сторінкою історії нашої літератури, багачемо йому дальших заслужених успіхів, а його книги поручаємо нашим читачам і віримо, що вони знайдуть у них духову розраду, якої так мало маємо в нашому гіркуватому житті. Василь Гайдарівський вмис його осолодити, бо він незрівняний оптиміст, тож треба користати з цього його добродійства.

Мадрид, у січні 1963 Р.Б.

ПЕРШИЙ ПОЯСНЯЛЬНО-ЕТИМОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

В половині серпня м. р. вийшла з друку перша частина поясняльно-етимологічного словника української мови — An Etymological Dictionary of the Ukrainian Language (букви — А-Б) в опрацьовані проф. Яр. Рудницького, в виданнях УВАН (Канада) з друкарні „Українського Голосу“ (Ст. 1-96).

Як виходить із передмови, цей словник опрацьовувався від 1941 року в Празі, ЧСР, потім у Гайдельберзі, Західня Німеччина, а від 1949 року в Вінніпегу, Канада. Є це перший етимологічний словник української мови, що крім літературних слів і назв, подає їхні діалектні різновиди, історію слів, синоніміку й похідні форми, і походження (етимологію) з обширною літературою в українській і

інших мовах. Цей „варіжний камінь української культури“ (за висловом Ю. Лісового) виходить знову заходами української діаспори, бо досі в Україні не видано словника такого типу. Можливо, що так як „Енциклопедія Українознавства“ НТШ й інші видання еміграції, так і це видання спонукає московських можновладців почати нарешті серйозну працю в оплаканій ділянці українських словників, а зокрема історичного й тлумачного.

Українській Вільній Академії Наук у Канаді й авторіві словника належить признання й заохота до дальших випусків. Ціна 1-го випуску — \$4.00, в передплаті — \$3.00, даром для тих, що складають пожертви на дальші випуски.

Український Гімн

„Ще не вмерла Україна“
(на 3 голоси в супроводі фортепіану).

Муз. М. Вербицького.

Уклад Дениса Стачинського.

Maestoso

The first system of the musical score consists of three staves. The top two staves are vocal parts, and the bottom staff is a piano accompaniment. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is common time (C). The piano part begins with a forte (f) dynamic and features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes.

The second system of the musical score includes the vocal line with lyrics and the piano accompaniment. The lyrics are: "Ще не вмерла Україна і слава і". The piano accompaniment continues with the same rhythmic and harmonic structure as the first system.

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО "ГОВЕРЛЯ"
НЮ ЙОРК - ЗДА

1963

во - - - ля, Ще нам бра - та мо . . . до - ді - ї

The first system of the musical score consists of three staves. The top staff is a vocal line in a treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The lyrics are "во - - - ля, Ще нам бра - та мо . . . до - ді - ї". The middle staff is a vocal line in a treble clef. The bottom staff is a piano accompaniment in a grand staff (treble and bass clefs). The music is in a 4/4 time signature.

у - сьміх - но ся до - ля! Зги - нуть на - - ні

The second system of the musical score consists of three staves. The top staff is a vocal line in a treble clef with a key signature of two flats. The lyrics are "у - сьміх - но ся до - ля! Зги - нуть на - - ні". The middle staff is a vocal line in a treble clef. The bottom staff is a piano accompaniment in a grand staff. The music is in a 4/4 time signature. A dynamic marking of *p* (piano) is present in the vocal line.

во - ро - жень-ки, як ро - са на сон - ци,

The third system of the musical score consists of three staves. The top staff is a vocal line in a treble clef with a key signature of two flats. The lyrics are "во - ро - жень-ки, як ро - са на сон - ци,". The middle staff is a vocal line in a treble clef. The bottom staff is a piano accompaniment in a grand staff. The music is in a 4/4 time signature.

p За - па - ну - ем і ми бра - та у сво - їй ото -

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is a vocal line in a treble clef, and the lower staff is a piano accompaniment in a bass clef. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 4/4. The vocal line begins with a piano dynamic marking 'p' and contains the lyrics 'За - па - ну - ем і ми бра - та у сво - їй ото -'. The piano accompaniment features a steady eighth-note bass line and chords in the right hand.

роп - - - ці; Ду - - шу, ті - ло ми по - ло - жим

The second system of the musical score continues from the first. It consists of two staves: a vocal line in a treble clef and a piano accompaniment in a bass clef. The key signature remains two flats. The vocal line contains the lyrics 'роп - - - ці; Ду - - шу, ті - ло ми по - ло - жим'. The piano accompaniment continues with a similar rhythmic pattern, featuring a bass line and chords.

за на шу сво - бо - - - ду і по - ка - жем

The third system of the musical score is the final one on the page. It consists of two staves: a vocal line in a treble clef and a piano accompaniment in a bass clef. The key signature remains two flats. The vocal line contains the lyrics 'за на шу сво - бо - - - ду і по - ка - жем'. The piano accompaniment concludes with a final chord and a bass line ending on a whole note.

що ми бра-тя ко-заць-ко-го ро-ду!

1. Гайворонський: С П І Б А Ш И К для дітей, 72 піс. \$1.50
2. " : 36 ПІСЕНЬ на СКРИПКИ для всіх - \$1.50
3. Левицький, Р.: ЛЕНТА за ЛЕНТОЮ 7 піс. на хор, бандуру та фортепіан, або акордеон - \$2.-
4. " : ДЕ ТИ БРОДИШ МОЯ ДОЛЕ, 10 піс. на скрипки і фортепіан/1, 2, 3, 4 скрип/\$1.50
5. Княжбрід, Олег: ПІД ДУБРІВКОЮ, 30 гаївок на голос або скрипки й повний текст/слова/\$1.50
6. " : 24 ГАЇВКИ на акордеон/піано/ - \$1.50
7. Турковський, О.: ОЙ ВЕРШЕ МІЙ ВЕРШЕ, 25 лемківських пісень на голос, фортеп. і гармонію \$2.-
8. " : UKRAINIAN LEMKO DANCE MUSIC (VIOLIN) \$1.50
9. Гчалитин-Зарев: РІДНА ПІСНЯ, збірник на фортепіан, гармонію і гітару, чудове за - \$1.50
10. Д-р Кудрик, Б.: ВПЕРЕД, маршові пісні на муж. хор - \$1.-
11. Гайдай, О.: ОЙ ДИВ ЛАДО, веснянки на міш. і жн. хр. .50
12. Людкевич, : В А Р К А Р О Л я на фортепіан - \$1.-

ПОРУЧАЄМО УСІМ:

"HOWERLA"
 61 East 7th Street — NEW YORK 3, N. Y.
 Tel.: GR 5-0103

ЗАКУПИТИ збірники

Dr. Roman Fuchar,
Assistant Professor,
Fort Hays Kansas State College

BIBLIOGRAPHY HELPFUL TO SCHOLAR AND LAYMAN

'BIBLIOGRAPHY OF REFERENCE MATERIALS FOR RUSSIAN AREA STUDIES', compiled by Peter Goy, M.L.S., Cataloger of the Slavic Collection. The City College Library, the City University of New York, 1962

This fairly extensive list of reference tools such as bibliographies, encyclopedias, indexes, periodicals, biographical, dictionaries, dissertations, etc. pertinent to the Eastern European area, Soviet complex in particular, with main emphasis upon Russian materials, that are available in the Library of the University of New York and elsewhere in the country or abroad, covers virtually more than its keyword 'Russian' in the heading may imply.

The broader coverage than the 'Russian area studies' is evidenced in the subtitle of the compilation that specifies its contents as 'a preliminary checklist to which a selective list of periodicals and newspapers published in the U.S.S.R., and by emigres abroad is appended.' This, of course, reflects better the scope and character of the two-fold materials, the latter being rather substantial part (pp 39 through 55) of the entire list. Specifically, it comprises the titles of selected current periodical published by Soviet government and by emigres abroad in the Ukrainian and Byelorussian languages as well as in Russian. Ukrainian equivalent designated by letter 'U' is in this section rather prominent.

Out of all the reference materials only those listed in part I (pp 4-11) and published mainly in Russian and English are presently available in the City College Library. The main body of the literature, as listed in part II (pp.11-38) is not to be found there.

Although the bibliographic list under review is not free from certain shortcomings such as incompleteness of entries (reference tools dealing primarily with the 20-th century), casual and ambiguous terminology (as applied to Russian 'И' and 'Й', as in case of 'pervoi poloviny'; 'y' as equivalent of Russian 'Й' for the ending of former word would be better choice; likewise to transliterate the genitive case of Russian adjective (mascul.), for instance; 'sovetskavo', letter by letter, as 'sovetskogo', raises the problem of inaccurate pronunciation, the compiler did his best to give an useful and far-reaching tool in the hands of English speaking readers. They will find from it among others that the U.S.S.R. must not be identified by Russia alone and, on the other hand, the 'Russian area studies' in order to be complete and unbiased needs inclusion of other, non-Russian sources of information such as Ukrainian and Byelorussian that would check the Russian data.

Sufficient amount of such non-Russian sources is listed in the bibliography under review. This we consider a great asset of the compilation. Thus a necessary counterbalance to the predominant Russian point of view, now as ever imperialistically motivated, is presented. As a matter of fact, Russian sources of information (Red or White) only too freely avail themselves of historic and cultural aspects of non-Russian peoples within the U.S.S.R. bringing them under common Russian denominator. Unfortunately, many a Western publication based on Russian materials alone repeat this fallacy and by so doing help to advance the Russian imperialistic cause. This of course does not serve the cause of humanity neither does it uphold the principles of free research.

ПОШУКУЄМО ТАКІ ДРАМАТИЧНІ ПОЕМИ сл. п. Ю Р І Я Л И П И :

1. Б е н к е т ; 2. Я р м а р о к ; 3. К а р т и /Пас'яно/ і інші, що були друковані в Чехах, у Празі, в "СТУДЕНТСЬКОМУ ВІСНИКУ" /а, може хто має їх та знає з іншого джерела?/ Всі дані про можливість позичення, заупу, чи й ви міни /для цілей їх збереження/ просимо писати на адресу "БІБЛОС-а".

Д-р Ол. Соколенко:

БІБЛІОТЕЧНІ ВІСТІ

В Нью Йорку 1962 р. перевидано фототипічним способом "Русский Биографический Словар", виданий уперше в Петербурзі 1896-1918 у 25 томах. Ціна перевиданих томів 650 доларів. Тут є багато українці для використання.

Лянг Давид, Маршал "А модерн гісторі оф Совет георґія" згадує теж у своїй великій праці й про Україну.

С.Г.Сімонс, куратор Східно-Європейського Інституту в Інституті Гувера при Станфордському Університеті в Каліфорнії, видав у 1962 р. "ґуайд ту Рашин Референс Бкс і там же подав відомості про українських авторів, але лиш тих, що писали за часів, царських та підсоветських. Тут немає ані згадки про інших авторів.

Павл Горецкі: Вейзік Рашен Паблікейшн, 1962, це збірна праця 32-х учених, а між ними двох українців: проф. П.Ковалів - Бібліографія УАПЦеркви та С.М.Войнар - Католицька Українська Церква - Бібліографія.

Вудурович, Богдан: Поліш-Совет Релейшн 1932-1939, Колумбія Юніверс.Пресс, 1963, це побіч книжки Д-ра Горака /Полянд енд гир нешенел майнорітіс -1960, - вже друга праця, яка заслуговує на признання для автора.

Москвини це не лише брехуни, але й підступні фальсифікатори й безличні садисти. Цікаво, що вони тепер почали засипувати Південну Америку різними писаннями, а головне, що тими писаками є родовиті москвини, які позмінjali свої прізвища на латинські й під тими псевдами виступають, як ніби родовиті "краяни" й пропагують на повну губу московську комуна й "культуру". Один із них виступає, як Сантібанець-Фернандо і пише...по еспанській..

ТАРАС ВУЛЬБА - М. Гоголь, книжка появилася за передмовок Н. Андреева, в Лондоні 1962, де ні словом не згадано, що козаки - це українці; є згадка про "Литтле Раша", як місце народження Гоголя. Не згадано теж нічого про видання цієї книжки по англ. Григоровичем у Канаді також у 1962.

Васмер Макс: Русіше Географіше Наменбух, Л. Ваден, Отто Гарасовітц, 1962, тут подано всі географічні назви по московській транскрипції, а української назви немає ні одної. Очевидно, що такий словник є для нас лиш шкодою, бо закріплює чужі назви в Україні. Це треба нам пам'ятати і де можна - виправляти.

Шрурс, Рольф: ДЕР ПАРТИЗАН, Кельн, 1961, в книжці подано багато матеріалу про партизанку-резистанс, але, на жаль не має там ані згадки про славі дії Української Повстанської Армії.

Госсет Пер ет Рене: Лес Руссіятік, л емпіре де Темерлян а л геур ду Кремлін. Париж, 1963, - це чи не єдина книжка на французькій мові, котра виразно говорить та вказує на московський імперіалізм в Європі та боротьбу поневолених народів із московськими насильниками.

Ясеніца Павел/псевдо/: Двя дрогі о повстаню Стичньовем. Варшава, 1960, у тій книжці автор вказує на польське повстання з 1863 р. і сваволю поляків супроти українців, яких завзивали до помочі, але нічого за те давали й тому українці були пасивні.

Колумбійська Школа Бібліотекознавства, бібліотека якої є найкраща того предмету, міститься на останньому поверсі бібліотеки Ватлер. Тут у двох кімнатах є розложені книжки - в першій кімнаті - за абеткою авторів, а в другій за десятковою системою Дві. Там є багато мікрофільмів, а між ними теж джерельні відомості й про історію бібліотекознавства в Україні.

ПОВІДОМЛЕННЯ:

Вже появилися і поступили в продаж ДВІ книжки ПЕРШОГО тому СПОГАЛІВ В. Андрієвського п. н.: З М И Н У Л О Г О, Том 1-й, дві книжки /рік 1917 на Полтавині/: перша частина має сторін 158, а друга має сторін 210. Ціна за обі частини /дві книжки/ виносить лише \$3.50.

Крім того вже маємо: 1. Остап Вишня: ВИШНЕВІ УСМІШКИ КРИМСЬКІ, нове видання за \$1.50
2. "АПОСТОЛИ й ЄВАНГЕЛІЇ на всі неділі й Зв'язта року за \$2.-
3. Велегай, М.: ЧИ МЕРТВІ ЖИВУТЬ X нове видання за - \$2.50
4. Шевченко, Т.: ІЛЮСТРОВАНІЙ КОВЗАР ДЛЯ ДІТЕЙ, нове за .75
5. МАПА ГАЛИЧНИНИ, де подано всі міста й села лише за \$1.-

Всі ці й інші видання можна замовляти в ГОВЕРЛІ, 41 №. 7 вулиця в Нью Йорку.

Видання

- 16.-ІЛЮСТРОВАНІЙ КАЛЕНДАР "ПРОСВІТА" зв. звичайний рік 1962, Буенос Айрес, 1962, зредатував Гр. Голіян, оокладник В. Коплуа, сторін 160.
- 17.-КАЛЕНДАРЕНЬ С У М на 1963, Монреаль, Канада, 1962, сторінок 48 формат 13 см. В.СУМ.
18. Рудницький, Яр.: МАТЕРІАЛИ до українсько-канадської фольклористики й діалектології, УВАН, Вінніпег, 1962-63, Збірник Заходознавство, IX/77, ст.547-694, ф.23 см.
19. Войченко, Ольга: НАПРЯМНІ УКРАЇН.ЛІТЕРАТУРИ В КАНАДІ, Вінніпег, 1963, ст.8, ф. 21 см.
20. Пастернакова, Марія: УКРАЇНСЬКА ЖІНКА В ХОРЕОГРАФІЇ, Вінніпег, 1963, накладом Союзу Українок Канади фундації Н.Кообринської, ст. 216, формат 21 см. Ілюстр. видання.
- 21.-АПОСТОЛИ Й ЄВАНГЕЛІЯ на неділі й празники цілого року/ і дні чотятих/, після уставу, святої греко-катол. церкви./Нью Йорк, 1963/, сторін 1963, ф.19 см. ціна примірн. \$2.-
22. Марченко, Петро: ГАГІЛКИ в хореографічній інсценізації Оленки-Гердан-Заклинської, Нью Йорк, 1963, накладом автора, сторін 56, ілюстроване видання, формат 22 см, ціна \$1.5
23. Велегай, М. М.: ЧИ МЕРТВІ ЖИВУТЬ, або РОЗМОВА З ДУХАМИ. 1924-1963/Нью Йорк/ В-во "Культура", сторін 288, видання багато ілюстроване, формат кни ки 19 см, ціна при \$3.-
24. Андрієвський, Віктор: З МИНУЛОГО, Том I частина 1-а/1917 рік на Полтавщині, Нью Йорк, 1963, В-во "ГОВЕРЛЯ", сторін 158, ф. 19 см, друге незмінене видання,
25. - х - : З МИНУЛОГО, Том I, частина /книга/ 2-га, детто, с.210, разом \$4.-
26. RUDNYCKYJ V. J.: AN ETYMOLOGICAL DICTIONARY OF THE UKRAINIAN LANGUAGE, PART 2. WINNIPEG. 1963. PP 97. 192. UVAN, F.25 CM. PRICE PER BOOK \$4 .
27. Bloch, HALUN, MARIE; A U N T A M E R I C A, NEW YORK, 1963. ATHENEUM, DRAWINGS BY JOAN BERG, PP 148.4 UNPAGINATED (CLOTH COVER -BOUND). PRICE PER COPY \$3.50
28. Шевченко-Січинський: У ГАЮ - ГАЮ на голос і фортепіан, Нью Йорк, 1963, ГОВЕРЛЯ, с.4, .35
29. Turkowsky, O.; UKRAINIAN LEMKO DANCE MUSIC, ALBUM No.1. New York, 1963 (HOWERLA), p. \$1.50
30. Kniazhbrid, OI.; 24 UKRAINIAN MASTER SONGS 'UK-VKY' for Piano Accordion (16 pp), \$1.50

1 9 6 2

ДОПОВНЕННЯ

113. - С Е Н О Т А Ф , Торонто, 1962, Укр.Военно-Істор.Інститут, ч.13, сторін 72, ф. 23см.
114. Вучинський, Д., Д-р: ХРИСТИЯНСЬКО ФІЛОСОФСЬКА ДУМКА Т.Г. ШЕВЧЕНКА, Мадрид-Лондон, р. 1962, Видання Союзу Українців у Великій Британії/СУВ/, окл.проф.Р.Лісовського, ст. 256, ф. 22 см.
115. Вяшня, Остап: ВИШНЕВІ УСМІШКИ-КРИМСЬКІ, Нью Йорк, 1962, Українське В-во "КНИГА", сторін, 144, друге зидання, ф. 19 см, ціна примірника виносить \$1.50 /ч. випус.1є.
116. Шевченко, Тарас: МАЛИЙ КОВЗАР. Вибір для дітей з образками, Нью Йорк, 1962, ГОВЕРЛЯ Дитяча Вібліотека, книжечка 33/171/, сторін 64, ф. 19 см, ціна примірника лиш .75с
117. Кльодель, Поль: БЛАГОВІСТЬ МАРІЇ, переклад і вступна стаття Марти Калитовської. Мюнхен, 1962, В-во "На Горі" у співпраці "Україна і світ".Серія "Світовий Театр"с.88

ДОВІДНИК

- 18.-LIST of PUBLICATIONS of Ukrainian Free Academy of Sciences-UVAN, Winnipeg, #p. 16 . -
- 19.-JUBILEE Obsreance of the 90th Anniversary of the Establishment of Shevchenko, Scientific Society. Saturday-Sunday, March 9-10, 1963, New York, pp. 16.
- 20.-LES PROBLEVES ACTUELS de L'EST EURPEEN. Documentation, Hnformation, Commentaires, 2e Annee, Avril 1963, No.16., pp.20.
- 21.-BULLETIN FRANCO-UKRAINIEN, No.12, Novembre. 1962, 3Rue du Sabot, Paris-6e, pp.56, P.1, 50,
- 22.-UKRAINE in Vergangenheit und Gegenwart, No.22, Muenchen, 1963, pp.96, Rumfordst-asse 29
- 23.-Rudnyckyj (Jaroslav), B.; PHONOLOGIC INNOVATIONS IN CANADIAN UKRAINIAN, Offprint (from) PROCEEDINGS of the Fourth International Congress of Phonetic Sciences, Helsinki 1961, Mouton & Co, 1962., pp. 753-756.
- 24.-О В И Д , ч.4. жовтень-грудень, 1962, Чикаго, ст.64, видає М.Денисюк/квартильно/, ц.\$1
- 25.-ЛІКАРСЬКИЙ ВІСНИК, ч.28, редагує Д-р Т. Липичак, січень, 1963, Чикаго, ст.64, шп. \$2
- 26.-ВІЗБОЛЬНИЙ ШЛЯХ, місячник, Лондон, 1963, березень, ч.3. год. ред. Г.Дработ, с.243-36С, ц.80
- 27.-САМОСТІЙНА УКРАЇНА, місячник, Чикаго, 1963, березень, ст.28, ціна 50с, річно за \$4.00
- 28.-ВІЛЬНА УКРАЇНА, Збірник, ч.35-36, /друк.Мюнхен/1962, ст. 128, ціна примірника \$1.00
- 29.-ВКЛЕТЕНЬ Укр.Хор "ДУМКА" Нью Йорк, 1963, березень, ч.1/8/, Рік III, ст.30, /142-2 Ave/..
- 30.-ФЕНІКС, Зошит 11, Мюнхен, 1962, Р.ІХ., стор.64, ілюстроване видання, ціна прим.\$1.00
- 31.-НОБИЙ ЛІТОПИС, січень-березень, 1963, Вінніпег, гол.ред. Д-р Мулик-Лушик, с.80, ц.\$1.00
- 32.-КІВ, журнал-квартильний, ред. Д-р Б.Романенчук, вересень-грудень, 1962, с.72, ц. 0.70
- 33.-ВІСТІ ТОВАРИСТВА "РІДНА ШКОЛА", ч.2, /16/, Клівленд, 1963, квітень, сторін 20, /фотодрук/
- 34.-КРИЛАТІ, ч.4, квітень, Нью Йорк, 1962, сторін 16, журнал Українського Юнацтва, ціна 0.50
- 35.-ПАРАФІЯЛЬНИЙ ВІСНИК Укр.Правосл.Святопокровської Церкви в Детройті, ч.2, травень, 1961 це саме, чч. 3., серпень, 1961, ч.2 і 3 за 1962, та ч.1/7/ за 1963 р.
- 36.-ГОЛОС ХРИСТА ЧОЛОВІКОЛЮБЦЯ, Річник ХУІІ, ч.1/116/, Львен, 1963, ст. 105-124, ілюстров.
- 37.-УКРАЇНСЬКЕ ПРАВОСЛАВНЕ СЛОВО, квітень, С.Вовнд Врук, 1963, ст.24, РікХІУ, ц.пр.40сот.

ОРГАНІЗАЦІЙНА КОМІСІЯ ДЛЯ ВПОРЯДКУВАННЯ ПРАВОПИСНОЇ ПРАКТИКИІ Н Ф О Р М А Ц І Я Ч. 3

Як було заповіджено, подаємо до відома Громадн уривки листів учених, діячів культури і педагогів, що відгукнулися на наше звернення в справі упорядкування правописної практики.

Проф. Кость Г. Андрушишин:

Вважаю, що треба приймати деякі форми, завоєні на рідних землях, відкидаючи москалізми; вважаю доцільним створити академію для плекання української мови. /26 березня 1962 р./

Проф. Юрій Бойко:

...давно вже час звернути всім нам увагу на впорядкування ділянки мовно-правописної. ... Нормування правописної практики потрібне нам у найширших засягах, які нормуванню піддаються. ... Зміна правопису - річ надзвичайно окладна взагалі, а для нас на еміграції вона була б згубна... Зміна можлива буде лише в уоукраїнському масштабі /а не еміграційному!/, ціоля визволення України з-під чужинецької неволі. А тепер ми можемо дозволити собі лише дуже незначні уточнення в тих випадках, коли правописні правила не забезпечують бездискусійної ясности написання слова... Правопис 1929 р. треба перевидати, додавши до правил додаткові приклади й виключивши деякі старі. ... Правописний словник Голооскевича потрібно, справді, поширити, і то значно. ... На підставі виданих у 20-х рр. термінологічних словників варто було б скласти один зведений словник української термінології з різних галузів знань." /27 лютого 1962 р./

"Вважаємо, що Ви стали на правильний шлях, коли відповідальність за ревізію правописної проблеми хочете перекласти на плечі фахівців-мовознавців з лона УВАН і НТШ. До цього вважаємо за потрібне додати, що розв'язання такого важливого завдання, як ото Ви поставили, вимагає також співучасті Укр. Вільного Університету. Серед професорів УВУ є ряд визначних фахівців, які можуть і повинні стати у пригоді при розгляді питань правопису." /29 жовтня 1962 р./

Ред. Вячеслав Давиденко:

"...скиликати Конференцію для обговорення /не конче реформи/ правопису 1929 р., а вже тоді, після конференції, думати про перевидання чи видання словника і правопису." /22 грудня 1961 р./

Дир. Володимир Дорошенко:

"Справді, останній час упорядкувати наш правопис. Цього вимагає передусім школа. ... Нам, себто політичній еміграції, давно було слід опрацювати справжній український правопис, вільний від московських об'єднительних тенденцій. Влаоно як тільки повстали чи то пак були відновлені на окитальщині НТШ і ВУАН, годилося впорядкувати цю болючу справу. ... Як би наші провідні люди в обох наших наукових установах - НТШ і УВАН - розуміли велику політично-емансипаційну вагу вільного від російських спотворень українського правопису, то скласти такий правопис і словник можна було б уже 10 років тому." /29 грудня 1961 р./

Проф. Тадей Залецький:

"Треба видати "доповнення" до словника Голооскевича. Сюди входили б: нові слова /галовно наукові терміни/ з фахових радянських словників, де-що з Грінченка та синонімічного словника, друкованого в Вітчизні. Змін до Голооскевича не впроваджувати, щоб не викликати закидів: "правопис ухвалив

Всеукраїнський З'їзд Мовознавців, .. а тут гурт принагідних людей хоче те все валити... Кермо цієї пілої праці над доповненням мусить бути в руках НТШ та УВАН; звідам мають виходити директиви для фахової комісії"

Продовження в наступній інформації, ч. 4.

Організаційна комісія для впорядкування правописної практики.

Торонто, березень, 1963 р.

Різні вісті

Етимологічний словник української мови

AN ETYMOLOGICAL DICTIONARY OF THE UKRAINIAN LANGUAGE

Проф. Яр. Рудницького

почав виходити друком у виданнях УВАН у Канаді з друкарні „Тризуб” у Вінніпегу.

„Не тільки із звичайної наукової допитливості, але й з певної кінечності постає дуже важлива потреба в такому словникові . . . , який би давав відповідь на питання, як те чи те слово історично розвивалося, чи воно оригінальне, чи запозичене з чужої мови. А коли воно чуже, то з якої мови воно прийшло до мови української. Відповідь на такі питання може дати тільки поясняльно-етимологічний словник . . . ”

Ст. п. Проф. Леонід Білецький (1953).

Як виходить із передмови, словник проф. Рудницького опрацьовувався від 1941 року в Празі, ЧСР, потім у Гайдельберзі, Західня Німеччина, а від 1949 року в Вінніпегу, Канада. Є це перший етимологічний словник української мови, що крім літературних слів і назв, подає їхні діалектні різновиди, історію слів, синоніміку, вивідні форми й походження (етимологію) з обширною літературою в українській і інших мовах.

Цей „наріжний камінь української культури” (за висловом Ю. Лісового) появляється випусками. Перший випуск, букви А-Бє є до набуття (стор. 1-96) в ціні \$4.00

КОНГРЕСОВА БІБЛОТЕКА ПРО СЛОВНИК Вашингтон, Д. К.

Конгресова бібліотека в Вашингтоні повідомила УВАН у Канаді про те, що надруковано окрему бібліотечну картку для етимологічного словника української мови. Її число 62-20867, класифікаційний символ: ПГ 3863. Р 8. Вона призначена для бібліотек.

ОСТАННЕ СЛОВО СИМОНА ПЕТЛЮРИ

Як будете в церкві на 12 Євангеліях, слухатимете Слово Боже про Стараті Христові, — як будуть носити святу Плащаницю довкола церкви, — як співатимуть радісне “ХРИСТОС ВОСКРЕС”, — згадайте про мучеників України.

Згадайте про всіх, кого розстріляли большевики; згадайте й про тих, хто із зброєю в руках боронив нашу Рідну Землю від московських катів і своїх юд-запроданців; згадайте й помоліться за них!

Не за горами кари час! Воскресне наша Україна, скине з себе московсько-большевицьке ярмо. Не забувайте про мучеників і праведників наших. Не забувайте про невинну кров і готуйтеся до помсти над ворогами, що не дають жити нам по-людському!

Страсний Тиждень, 1926 р.

FORT HAYS KANSAS

STATE COLLEGE

HAYS, KANSAS

Language Professor Has Works Published

An article by Dr. Roman V. Kuchar, assistant professor of language at FHS, is included in a recent issue of "Biblos," a Ukrainian bibliographical monthly publication.

His article, titled "Problems of the Ukrainica in American Library," discusses the amount of material available on the Ukraine in American libraries. Dr. Kuchar, a native of that region, concludes that material on the Ukraine is insufficient in the typical American library.

Horlis-Hors'kyi, IUrii.

Холодний Яр. З. вид. Нью Йорк (Говерля), 1961.

2 ч. 18 см.

At head of title, v. 1: Вп. 180. "Першу частину . . . перевидасмо, без змін фототипом, з другого видання, яке було появилос'я у Львові 1935 р. . . Другу частину . . . перевидасмо теж без змін з видання . . . "Дешева книжка," Львів, 1937, яке не мало ніякого позначення."

1. Ukraine—Hist.—Revolution, 1917—1921—Fiction. I. Title.
Title transliterated: Kholodnyi Yar.

PG3948.H68K53

Library of Congress

62-67204
(cont. AS)
FEB 28 63

ЗАПРОСУЄМО ДО ПЕРЕДПЛАТИ НАШОГО ЖУРНАЛУ!
НА РІК ПЕРЕДПЛАТА ВИНОСИТЬ ЛІПШЕ СУМУ \$2.—
Ч и т а й т е ! П о ш р и ю й т е Ж У Р Н А Л

БІБЛОС